

2021-04-29
S2021/03940 (delvis)

Socialdepartementet

Folkhälsomyndigheten
171 82 Solna

Uppdrag att vidareutveckla och konkretisera nivåerna för den fortsatta anpassningen av smittskyddsåtgärder utifrån det nationella epidemiologiska läget för covid-19

Regeringens beslut

Regeringen ger Folkhälsomyndigheten i uppdrag att vidareutveckla och konkretisera nivåerna för den fortsatta anpassningen av smittskyddsåtgärder utifrån det nationella epidemiologiska läget för covid-19 i likhet med det som myndigheten tidigare har redovisat inom ramen uppdraget angående smittskyddsåtgärder i samhället (S2021/00001).

Folkhälsomyndigheten ska vidareutveckla samt konkretisera vilken grad av smittspridning, antalet personer som behöver sjukhusvård och vaccinationsgrad som avses för respektive nivå som framgår av myndighetens tidigare rapport, antingen som en nivå eller ett intervall. Respektive nivå bör, om möjligt, innehålla verifierbara data och tydliga indikatorer. Nivåerna ska utvecklas så de är så tydliga, transparenta och så förutsägbara som möjligt. Även andra faktorer som myndigheten bedömer som relevanta ska beaktas. Myndigheten ska motivera och prioritera bland de olika restriktioner som vidtagits med stöd av lagen (2021:4) om särskilda begränsningar för att förhindra spridning av sjukdomen covid-19 och lagen (2020:526) om tillfälliga smittskyddsåtgärder på serveringsställen utifrån restriktionernas uppskattade effekt på smittspridningen vid respektive nivå.

Vidare ska myndigheten analysera vad en gradvis återgång till ett ”nytt normalläge” i samhället innebär. Analysen ska innefatta en prognos för när detta läge kan inträffa, vilka förutsättningar som kan gälla, inklusive nivå på smittspridningen och andelen vaccinerade i olika befolkningsgrupper och hur detta läge ser ut i förhållande till före pandemins utbrott och om

myndigheten ser behov av restriktioner eller rekommendationer i ett sådant eventuellt ”nytt normalläge”.

I genomförandet av uppdraget ska Folkhälsomyndigheten samverka med Socialstyrelsen och vid behov med andra berörda myndigheter och aktörer.

Uppdraget ska slutredovisas senast den 12 maj 2021. Redovisningen ska hänvisa till det diarienummer som detta beslut har.

Ärendet

Sedan utbrottet av covid-19-pandemin har flera åtgärder vidtagits och flera restriktioner har införts i Sverige för att minska smittspridningen av det virus som orsakar sjukdomen covid-19. Det övergripande målet för regeringens hantering av pandemin är att begränsa smittspridningen för att skydda människors liv och hälsa och säkra sjukvårdens kapacitet samtidigt som grundläggande fri- och rättigheter inte ska inskränkas mer än nödvändigt. Strategin utgår ifrån att de åtgärder som vidtas ska baseras på kunskap och beprövad erfarenhet och att rätt åtgärder ska vidtas vid rätt tidpunkt. Vidtagna åtgärder omprövas löpande.

Den 4 januari 2021 fick Folkhälsomyndigheten i uppdrag att utifrån rådande och bedömt framtida epidemiologiska läge samt ur ett hälsofrämjande perspektiv, analysera vilka smittskyddsåtgärder som bör vidtas vid olika nivåer, av smittspridning av det virus som orsakar sjukdomen covid-19 under 2021. I myndighetens andra redovisning av detta uppdrag redovisades tre olika nivåer, på en övergripande nivå, för hur en sammanvägd bedömning av smittläget kan göras utifrån smittspridningen och belastning i hälso- och sjukvården. För respektive nivå framgår övergripande vilka restriktioner som kan vara aktuella att genomföra lättnader för alternativt ta bort helt. Restriktionerna som ingår i myndighetens nivåer är smittskyddsåtgärderna inom verksamheter och på platser som omfattas av lagen (2021:4) om särskilda begränsningar för att förhindra spridning av sjukdomen covid-19, den så kallade covid-19-lagen, samt av lagen (2020:526) om tillfälliga smittskyddsåtgärder på serveringsställen.

Covid-19-lagen syftar till att ge regeringen befogenhet att besluta om bindande smittskyddsåtgärder mer anpassade utifrån verksamheternas förutsättningar. De närmare begränsningarna för olika verksamheter regleras i förordningen (2021:8) om särskilda begränsningar för att förhindra spridning

av sjukdomen covid-19 och de föreskrifter som Folkhälsomyndigheten ansvarar för. Begränsningarna får inte i onödan träffa verksamheter som kan bedrivas på ett smittskyddssäkert sätt. Begränsningarna ska även i övrigt vara proportionerliga. Det är därför av stor betydelse att regeringen skyndsamt får underlag gällande vilka begränsningar som är motiverade av smittskyddsskäl vid olika nivåer av smittspridning i samhället för att det i nästa steg ska vara möjligt för regeringen att ta fram en plan för hur restriktionerna på den nationella nivån kan lättas upp eller anpassas.

Vaccinationerna har pågått sedan december 2020 och den 28 april 2021 har 2 329 490 personer fått en första dos varav 734 195 personer är fullvaccinerade. Smittspridningen är för närvarande hög och landets intensivvårdsavdelningar är hårt belastade. Men i takt med att allt fler vaccinationer genomförs blir allt fler individer skyddade mot allvarlig sjukdom och död till följd av covid-19-infektion. Enligt Folkhälsomyndigheten pekar studier på att vaccinationen bidrar till att minska smittspridningen även om det fortfarande är oklart hur länge man har kvar skyddet efter vaccinationen. I vissa länder i Europa har restriktioner börjat tas bort steg för steg för att åter öppna upp samhället igen. Många av dessa länder har varit nedstängda i omgångar i olika hög grad vilket skiljer sig från Sverige där många verksamheter kunnat fortgå men delvis i mycket begränsad utsträckning. De befintliga svenska åtgärderna som bl.a. riktar in sig på antalet kvadratmeter per person på handelsplatser och gym, max antal besökare i butiker m.m. samt öppettider och antalet personer i ett sällskap på serveringsställen etc. är flexibla, kan justeras och därmed möjliggöra att successivt öppna upp samhället på ett smittsäkert, hållbart samt samhällsekonomiskt effektivt sätt. För närvarande begränsas alla allmänna sammankomster och offentliga tillställningar genom ett gemensamt deltagartak, för offentliga tillställningar som marknader och stadigvarande tivolinöjen finns förslag på justerade begränsningar som är mer anpassade till verksamheternas förutsättningar.

Mot bakgrund av ovanstående redogörelse och det faktum att restriktioner inte får ligga fast längre än vad som är försvarligt med hänsyn till faran för människors liv och hälsa får Folkhälsomyndigheten i uppdrag att vidareutveckla och konkretisera nivåerna för den fortsatta anpassningen av smittskyddsåtgärder utifrån det nationella epidemiologiska läget för covid-19 som har redovisats inom ramen för uppdraget angående smittskyddsåtgärder i samhället. Syftet med vidareutvecklade nivåer eller intervaller är att dessa ska vara vägledande i arbetet med att lätta på restriktioner när det epidemio-

logiska läget och belastningen i hälso- och sjukvården så tillåter. Vidare-utvecklade nivåer eller intervaller skapar transparens och tydliggör för både beslutsfattare, verksamhetsutövare och allmänheten när och på vilket sätt restriktioner successivt kan lättas upp alternativt när restriktioner kan tas bort helt. Redovisningen från Folkhälsomyndigheten kommer således fungera som ett viktigt underlag för regeringens arbete med att ta fram en nationell plan för hur och när restriktionerna på den nationella nivån successivt ska kunna anpassas, lättas upp alternativt avvecklas.

På regeringens vägnar

Ardalan Shekarabi

Jenni Lundh

Kopia till

Statsrådsberedningen, SAM
Justitiedepartementet, SSK
Finansdepartementet, BA
Näringsdepartementet, BI, EIN
Kulturdepartementet, RS
Socialstyrelsen